

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**УКРАЇНСЬКИЙ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ІМЕНІ Г.Ф. КВІТКИ-ОСНОВ'ЯНЕНКА**

ФІЛОЛОГІЯ ХХІ СТОЛІТТЯ

**Збірник наукових праць
студентства й наукової молоді**

(за матеріалами XI Всеукраїнської науково-практичної
конференції студентства й наукової молоді,
Харків, 15 квітня 2021 року)

ДК: 881 + 883 + 882 + 882 + 808

Ф 56

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 6 від 10.09.2021 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голобородько Костянтин Юрійович – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Лебеденко Юлія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, координатор з наукової роботи українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка

Маленко Олена Олегівна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства та лінгводидактики

Мельників Ростислав Володимирович – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова

Щербакова Наталія Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови

Обиденнікова Марина Олегівна – здобувач II курсу третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри української мови

Автори публікацій несуть відповідальність за достовірність фактичних даних, чіткість викладу тексту, цитування, а також мовно-стилістичний рівень написання матеріалів.

Філологія XXI століття [Електронне видання] : Збірник наукових праць студентства й наукової молоді, Харків, 15 квітня 2021 р. / Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди ; [редкол.: К. Ю. Голобородько (голов. ред.) та ін.]. Харків, 2021. 164 с.

©Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2021

©Автори публікацій, 2021

<i>Методика роботи над порушеннями лексичних норм у мовленні молодших школярів.....</i>	<i>87</i>
<i>Левацька Анастасія</i>	
<i>Аксіологічні особливості інтернет-форумів (на матеріалі форумів «Теревені», «Дівочі посиденьки»).....</i>	<i>92</i>
<i>Ломоносова Інна</i>	
<i>Біблійні цитати в поезії Ірини Жиленко.....</i>	<i>97</i>
<i>Матвеева Світлана</i>	
<i>Особливості творення мас-медійних оказіоналізмів української мови.....</i>	<i>99</i>
<i>Михайленко Марія</i>	
<i>Культура ділової комунікації як об'єкт лінгвістичних досліджень.....</i>	<i>105</i>
<i>Науменко Поліна</i>	
<i>Business speech.....</i>	<i>109</i>
<i>Науменко Поліна</i>	
<i>Формування комунікативних компетентностей на уроках української мови в учнів з особливими освітніми потребами в 5 класі... </i>	<i>110</i>
<i>Овдієнко Альона</i>	
<i>Творчість І. Котляревського в літературознавчих студіях.....</i>	<i>112</i>
<i>Поліщук Анастасія</i>	
<i>Ділова англійська мова для бізнескомунікації.....</i>	<i>115</i>
<i>Поліщук Анастасія</i>	
<i>Використання фразеологізмів у повсякденному житті молоді на початку XXI століття.....</i>	<i>116</i>
<i>Правник Марія</i>	
<i>Особливості функціювання оцінної лексики в художньому мовленні....</i>	<i>118</i>
<i>Приходько Юлія</i>	
<i>Оцінна лексика української мови: теоретичні засади дослідження.....</i>	<i>119</i>
<i>Приходько Юлія</i>	
<i>Українська мова в сучасній блогосфері.....</i>	<i>124</i>
<i>Савченко Аліна</i>	
<i>Vocabulary and stylistic features of the ukrainian language blog .....</i>	<i>129</i>
<i>Савченко Аліна</i>	

записки НаУКМА. 2008. № 81. С. 27 – 30. **4. Дороніна М.С.** Культура мовлення ділових людей. К.: Academia. 1997. 192 с. **5. Зарицька І.М., Чикаліна І.О.** Українське ділове мовлення. Донецьк. 1997. **6. Левченко О. П.** Культура мовлення (офіційно-діловий стиль). Львів : ЛРІДУ НАДУ. 2005. 64 с. **7. Коваль А.П.** Ділове спілкування. К.: Либідь. 1992. 280 с. **8. Ліштаба Т.** Формування мовної культури майбутнього спеціаліста-перекладача // Наукові записки. Серія: Філологічні науки. №104(2). С. 397 – 402. **9. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М.** Стилїстика української мови. К.: Вища школа. 2003. 462 с. **10. Михайлюк В.О.** Формування культури ділового мовлення у студентів аграрного вузу. Автореф. дис. канд. пед. наук. Київ. 1999. 18 с. **11. Нелюба А.** Теорія і практика ділової мови. Харків, Акта, 1997. **12. Пахомов В.М.** Тлумачний словник з ділового українського мовлення. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ Факел. 2008. 156 с. **13. Пентиліук М.І., Маруніч І.І., Гайдаєнко І.В.** Ділове спілкування та культура мовлення. К.: Центр учбової літератури, 2011. 224 с. **14. Петрова Озель Л.П.** Лексико-семантичний аспект ввічливості (на матеріалі турецької мови) // Український світ у наукових парадигмах. Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Харків: ХІФТ. 2016. Вип. 3. С. 51 – 58. **15. Прищак М.Д., Залюбівська О.Б., Слободянюк О.М.** Ділове спілкування: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2015 р. С. 182. **16. Словник ділової мови. Термінологія та фразеологія.** / М. Дорошенко, М. Станіславський, В. Страшкевич. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2018. 248 с. Репринт з видання 1930 р. (Серія «Словникова спадщина України»). **17. Тараненко О.О., Брицин В.М.** Російсько-український словник (сфера ділового спілкування). К.: Рідна мова. 1996. **18. Токарська А.С., Кочан І.М.** Культура фахового мовлення правника. Львів: Світ. 2003. 232 с. **19. Шевчук С.** Російсько-український словник ділового мовлення. К.: Арій. 488 с.

Науменко Поліна Юрївна

Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Наук. кер.: д.п. н., проф. І.І. Костікова

BUSINESS SPEECH

The relevance of the research is business Ukrainian and its importance. I think, it is important to explore the use of business speech among schoolchildren and students.

The purpose is to show its influence on the language and life.

The main results are the following. Business speech is a written and oral form of official business style that serves the public relations of people, the needs of state, public, economic and political life of a society.

In this regard, each person as a member of a society needs a business speech, know its features. Everyone should be able to write a statement, resume, description,

receipt, power of attorney, minutes, write a report correctly, fill in a questionnaire, write a work plan, and so on. Of course, not everyone will write resolutions, orders, directives, instructions, but everyone will have to read (and execute) them.

It follows that to acquaint students with the documentation of official records is the most important function of a school and an important direction in bringing the activities of secondary schools to real living conditions.

Therefore, teachers have an important task is to develop oral and written business speech of students, because today it becomes obviously that without mastering coherent business speech, clarifying its essence, enriching vocabulary with business vocabulary, it is impossible to raise a full generation capable of business contacts, maintaining business documentation, business communication.

The need to enrich students' speech with business vocabulary requires the development of a work system of business speech at the Ukrainian language lessons. We need a coherent work system of business speech, which means finding out what to teach students, what topics to use, in what sequence to teach. So, as a result students gain not isolated but systematic knowledge, united by chains of semantic connections, which from the mass of different information of a certain series form a whole.

The conclusion is business speech development at the Ukrainian language lessons and classes is necessary. The perspectives are to consider forms of work that contribute to the development of business speech skills at lessons in the Ukrainian language.

Овдієнко Альона Миколаївна
Харків, ХНПУ імені Г.С. Сковороди
Наук. кер.: к. філол. н., доц. С.О. Марцин

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В 5 КЛАСІ

Актуальним завданням сучасної школи є формування та розвиток основних компетентностей особистості, зокрема, уроки української мови спрямовані на формування комунікативної компетентності.

Метою нашої розвідки є з'ясувати теоретичні засади формування комунікативної компетентності учнів з особливими освітніми потребами в 5 класі в процесі навчання української мови, теоретично обґрунтувати систему методів і прийомів, які сприяють розвитку комунікативної компетентності.

У становленні та розвитку методики викладання української мови брали участь такі відомі вчені-методисти, як М. Баранов, М. Вашуленко, О. Караман, В. Мельничайко, М. Пентилюк, Л. Рожило, І. Хом'як, С. Чавдаров, І. Ющук, С. Яворська й ін.

Будь-яка дитина, яка має вроджений чи набутий дефект розвитку, може стати повноцінним членом суспільства й самодостатньою особистістю, розвиватися духовно, бути корисною суспільству. З цією метою навчальний